

Kakovostno staranje v urbanem okolju

PROSTOVOLJSTVO V LOKALNEM OKOLJU

Izdal:

eim d.o.o., Center razvoja človeških virov

Kakovostno staranje v urbanem okolju

PROSTOVOLJSTVO V LOKALNEM OKOLJU

Pripravili in uredili:

Danica Matjanec

Mateja Karničnik

Oblikovanje in tisk:

Agaric d.o.o.

Natisnjeno v 1.000 izvodih

Maribor, december 2010

Brošura je nastala v okviru projekta »Kakovostno staranje v urbanem okolju«.

Projekt se izvaja v okviru programa Srednja Evropa in sofinancira iz sredstev ESRR.

ŽELITE POSTATI REŽISER SVOJEGA ŽIVLJENJA ? V SVOJE ŽIVLJENJE SPET PRIVABITI VESELJE, USTVARJALNOST, LJUBEZEN? STE ŽE RAZMIŠLJALI O TEM, DA STE POMEMBNI IN POTREBNI TUDI DRUGIM LJUDEM ?

MORDA JE ODGOVOR V PROSTOVOLJSTVU!

KAJ JE PROSTOVOLJSTVO ?

Je osebno ali organizirano strokovno ali laično delo, ki ga nekdo opravlja, da posameznemu človeku, skupini, ali skupnosti smiselno pomaga pri:

- medčloveškem sožitju z informiranjem, pogovorom ali drugimi dejavnostmi pri reševanju stisk in težav,
- materialnem preživljanju.

PROSTOVOLJSKO NI ENAKO PROSTOVOLJNO

Prostovoljno je tisto, kar je svobodno izbrano, kar ni prisiljeno. Izraz prostovoljno obsega tudi plačano delo, saj vse oblike plačanega dela človek izbira svobodno in prostovoljno.

Vsako **prostovoljsko** delo je tudi prostovoljno, vendar ni plačano delo.

KAJ JE POMEMBNO ZA OPRAVLJANJE PROSTOVOLJSKEGA DELA ?

- pozitivna naravnost do ljudi, (da imate radi ljudi)
- želja, del svojega prostega časa nameniti za izvajanje prostovoljskega dela,
- pripravljenost učiti se novih znanj in spretnosti, usposobiti se za prostovoljsko delo,
- odgovornost sprejeti načela dogovorjenega prostovoljskega dela.

KAKŠNO VLOGO IMA PRI OPRAVLJANJU PROSTOVOLJSKEGA DELA VAŠA FORMALNA IZOBRAZBA ?

Formalna izobrazba ni ključnega pomena, pomembna je usposobljenost za konkretno prostovoljsko delo.

V prostovoljskem delu imajo vsi poklici svoje mesto; čim bolj najde vsak posameznik sebi primerno prostovoljsko delo, tem bolj koristen in zadovoljen bo.

PROSTOVOLJSTVO POTEKA

- neslužbeno, brez pričakovanja neposrednih ali posrednih materialnih koristi zase,
- z možnostjo povrnitve dogovorjenih stroškov, ki jih je imel posameznik v zvezi s prostovoljskim delom,
- zunaj svojega doma,
- v obsegu razpoložljivega prostega časa posameznika,
- po posameznikovi smiselni osebni odločitvi,
- iz človekoljubnega solidarnega stališča do človekovih potreb in težav.

OBLIKE IN NAČINI PROSTOVOLJSKEGA DELA

Oblike in načini so metode dela v organiziranem prostovoljskem delu. Najpogosteje se pri izvajanju prostovoljskega dela srečujemo s:

Prostovoljskim delom s posameznikom, ki temelji na osebni, zaupnem odnosu.

Prostovoljskim delom s skupino, ki praviloma šteje manjše število vključenih. V skupini se ustvarijo pogoji medsebojnega zaupanja, varnosti, učenja drug od drugega ter medsebojne podpore.

Skupnostnim prostovoljskim delom, ki se odvija ob organiziranju skupnostnih akcij v katere je vključeno večje število ljudi neke lokalne sredine.

KAJ LAHKO PRIDOBITE PRI VKLJUČITVI V PROSTOVOLJSKO DELO?

- ohranjate in negujete odnose z ljudmi in navezujete nove stike,
- krepite čut za medgeneracijsko solidarnost,
- možnost zadovoljevanja lastnih temeljnih potreb (po ljubezni, pripadnosti, zabavi, ustvarjalnosti, potrditvi in po priznanju, veljavi ter svobodi),
- možnost učenja, spoznavanja lastne vrednosti in sposobnosti,
- možnost sprejetja pro-aktivne vloge v svojem življenju.

Izkušnje mnogih prostovoljk in prostovoljcev, ki opravljajo prostovoljsko delo, bi lahko povzeli v mnogokrat izrečenem razmišljanju: «Prostovoljsko delo koristi tako prostovoljcu, kot tistemu za katerega prostovoljsko dela».

ČAS, KI GA NAMENIMO ZA IZVAJANJE PROSTOVOLJSKEGA DELA

Prostovoljci se lahko vključijo v posamezne programe društev, humanitarnih organizacij, stanovskih združenj in drugih institucij, ki potekajo:

- dnevno,
- enkrat ali večkrat na teden,
- mesečno ali večkrat na mesec,
- občasno (enkrat ali večkrat na leto),
- ali v skladu s potrebami izvajanja konkretnega programa ali projekta.

Pomembno je, da se posameznik, ki se odloča postati prostovoljec, sam odloči o časovnem obsegu glede na lastne zmožnosti ter, da so le-te v skladu z zahtevami posameznega prostovoljskega programa.

LAHKO POSTANEM PROSTOVOLJEC TUDI V ZRELIH LETIH?

Zakaj pa ne? Starejši, ki se vključijo v prostovoljsko delo, razpolagajo s številnimi veščinami, znanjem in predanostjo. Zaradi svoje socialne zrelosti, življenjskih izkušenj in občutka za družbene obveznosti lahko ponudijo številne kvalitete. Običajno so dobri pri reševanju težav, imajo visok nivo kulturnega razumevanja in se lahko učinkovito povezujejo z drugimi. Svoj prosti čas, zaupanje, potrpežljivost in pripadnost lahko ponudijo v katerikoli prostovoljski aktivnosti.

PRAVICE IN DOLŽNOSTI PROSTOVOLJCA, OPREDELJENE V ETIČNEM KODEKSU PROSTOVOLJSTVA

Kodeks temelji na vzajemnem spoštovanju vseh, ki so vključeni v proces prostovoljskega dela. Zavezuje vse prostovoljke, prostovoljce in prostovoljske organizacije ter predstavlja osnovne smernice in minimalne standarde, ki bi jih naj upoštevali vsi vključeni pri prostovoljskem delu.

Prostovoljke in prostovoljci ter prostovoljske organizacije pri prostovoljskem delu z ljudmi spoštujejo pravice in posebnosti vseh, ne glede na raso, spol, narodnost ali etično poreklo, jezik, spolno, politično ali versko usmerjenost, socialni izvor, zmanjšane duševne in telesne sposobnosti ali na kakšne druge okoliščine.

(Vir: Etični kodeks organiziranega prostovoljstva, izdajatelj: Zavod Center za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacij, Ljubljana 2006)

Prostovoljke, prostovoljci in prostovoljske organizacije izvajajo programe na različnih področjih dela in ob tem upoštevajo zavezujoče kodekse na posameznem področju dela. Tako so na primer na področju socialnega varstva vključene osebe v izvajanje prostovoljskega dela zavezane še k upoštevanju Kodeksa etičnih načel v socialnem varstvu.

Posamezne prostovoljske organizacije sklenejo pred pričetkom prostovoljskega dela DOGOVOR o medsebojnih pravicah in obveznostih med prostovoljko oz. prostovoljcem in prostovoljsko organizacijo. Zakon o prostovoljstvu (sprejem Zakona o prostovoljstvu se pričakuje v začetku leta 2011) podrobneje določa pojem in pomen prostovoljstva, pogoje opravljanja organiziranega prostovoljstva ter pravice in obveznosti prostovoljcev in prostovoljskih organizacij pri spremljanju in spodbujanju organiziranega prostovoljstva.

(Vir: 1. člen predloga Zakona o prostovoljstvu)

USPOSABLJANJE IN IZOBRAŽEVANJE PROSTOVOLJCEV

Je ena izmed pravic in dolžnosti tako prostovoljke, prostovoljca kot organizacije, ki prostovoljsko delo organizira. Večina prostovoljskih organizacij organizira in izvaja v lastni izvedbi usposabljanje in izobraževanje za konkretno prostovoljsko delo v svojih programih.

Ob izvajanju prostovoljskega dela zagotavljajo prostovoljske organizacije prostovoljkam in prostovoljcem strokovno podporo na različne načine:

- spremljanje prostovoljskega dela in mentorstvo,
- permanentno usposabljanje in izobraževanje za prostovoljke in prostovoljce,
- redna srečevanja prostovoljcev (kjer se pogosto uporablja kot metoda dela intervizija).

“ V vsakem primeru imate prav, če verjamete, da lahko nekaj naredite, ali pa če verjamete, da tega ne zmorete. ”

HENRY FORD

NA KATERA VPRAŠANJA SI JE DOBRO ODGOVORITI PREDEN SE ODLOČITE ZA PROSTOVOLJSKO DELO?

- Kaj od prostovoljstva pričakujete?
- Ali ste pripravljeni nameniti svoj prosti čas za prostovoljsko delo?
- Kdaj in koliko časa ste pripravljeni takemu delu nameniti?
- Katero področje dela vas zanima? Morda delo z mladimi, s starejšimi, z ljudmi s posebnimi potrebami?
- Prostovoljsko delo na terenu ali v instituciji?
- Katere vaše lastnosti, znanja in veščine vam bodo v pomoč pri izvajanju prostovoljskega dela?

KJE NAJDETE INFORMACIJE O PROSTOVOLJSKEM DELU, KI VAS ZANIMA?

Pogosto se informacije o prostovoljskem delu in navdušenje za biti prostovoljka, prostovoljec prenese v osebem kontaktu z nekom, ki to izkušnjo že ima in o njej navdušeno pripoveduje. Pozitivna lastna izkušnja o prostovoljskem delu predstavlja običajno velik motivacijski naboj.

Sicer pa lahko različne programe in projekte prostovoljskih organizacij spoznate na elektronskih portalih, ki jih najdete s pomočjo brskalnikov. Na nacionalni ravni se večina prostovoljskih organizacij povezuje v **Slovensko nacionalno mrežo**, ki jo najdete na spletni strani Slovenske filantropije (www.prostovoljstvo.org). Na istem naslovu je tudi Posredovalnica prostovoljskih del, kjer lahko izberete zase posamezno prostovoljsko delo v katero se lahko vključite kot prostovoljka oziroma prostovoljec.

Večina prostovoljski organizacij iz območja **Podravske regije** se povezuje v slovensko nacionalno mrežo prostovoljskih organizacij na spletni strani **www.prostovoljstvo.org**.

Organizacije, ki se ukvarjajo s prostovoljskim delom na območju **Maribora** so povezane še v lokalno mrežo prostovoljskih organizacij na spletni strani **www.prostovoljstvo-mb.si**. Mrežo povezuje Mladinski informacijsko-svetovalni center INFOPEKA Maribor.

Prostovoljske organizacije izvajajo prostovoljno delo tako rekoč na vseh področjih družbenega življenja, mnoge od njih imajo dolgo tradicijo delovanja in izvajajo svojo dejavnost tako na nacionalnem ter lokalnem nivoju (Zveza gasilskih društev, Rdeči križ Slovenije, Zveza društev upokojencev, Zveza prijateljev mladine, Zveza slepih in slabovidnih, Zveza društev za socialno gerontologijo Slovenije, karitativne prostovoljske organizacije, prostovoljske organizacije na področju duševnega zdravja, ...).

